

PIENEN OSUUSKUNNAN VEROSUUNNITTELU

Case FPro Consulting osk.

Simo Ahola & Tommi Piri

Kauppa- ja kulttuurin toimialan opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma
Yrittäjyys
Tradenomi

2016

Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi
Yrittäjyys

Tekijä	Simo Ahola & Tommi Piri	Vuosi	2016
Ohjaaja	Joonas Koivumaa		
Toimeksiantaja	FPro Consulting osk.		
Työn nimi	Pienen osuuskunnan verosuunnittelu Case FPro Consulting osk.		
Sivu- ja liitemäärä	48 (2)		

Opinnäytetyön kartoittaa osuuskunnan verosuunnittelu mahdollisuuksia. Opinnäytetyötä voi käyttää oppaana Liikeakatemia tiimiyritysten voitonjaossa ja verosuunnittelussa.

Opinnäytetyön tavoitteena on löytää keinoja, miten pieni osuuskunta voi hyödyntää verosuunnittelua, ja miten osakas saa parhaimman hyödyn siitä. Verosuunnittelussa täytyy tutkia tarkkaan muuttuvaa lainsäätelyä, jotta käytetyt keinot eivät ole veronkiertoa. Opinnäytetyössä käydään myös läpi eroja verosuunnittelun ja veronkierron välillä.

Opinnäytetyö vastaa seuraaviin tutkimusongelmiin: Mitä verosuunnittelun keinoja osuuskunnassa voidaan käyttää? Miten verosuunnittelu eroaa veronkierrosta? ja miten osuuskunnan osakas saa parhaimman hyödyn voitonjaosta ja osuuskunnan lopettaessa toiminnan?

Opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena kvalitatiivisena tutkimuksena. Toimimme yrityksen jäsenenä, joten havainnointi ja kirjallisuuteen perehtyminen ovat tiedonkeruumenetelmät.

Opinnäytetyössä kävimme läpi eri verosuunnittelu mahdollisuuksia. FPro Consulting Osk. päätyi maksamaan osakkaille osuusmaksun korkoa sekä autoa käyttäneille matkakorvauksia. Jaetut voitot eivät olleet suuria, joten pienikin säästö kustannuksissa oli hyödyksi. Mikäli palkkaa olisi maksettu, suuri osa siitä olisi mennyt muihin kuluihin.

Avainsanat: Verosuunnittelu, osuuskunta, veronkierto

School of Business and Culture
Bachelor of Business Administration

Author	Simo Ahola & Tommi Piri	Year	2016
Supervisor	Joonas Koivumaa		
Commissioned by	FPro Consulting osk.		
Subject of thesis	Tax planning of a small cooperative Case FPro Consulting sok.		
Number of pages	48 (2)		

The objective of this thesis study is to find out ways to plan taxes in a small cooperative. This thesis can be used as a guide for next generation of Liikekatemia cooperatives. They can find answers on how to share profits and ways to plan taxes.

The focus of this thesis study is on finding ways of tax planning and maximizing profits in a small cooperative to benefit the owners. Legislation changes every year and, therefore, when doing tax planning one has to know the most recent legislation to avoid tax evasion. The difference between tax planning and tax evasion is one of the topics of this thesis.

The thesis answers to the following questions: How a small cooperative can plan taxes? What is the difference between tax planning and tax evasion? And how can owners profit when the operations of a cooperative are discontinued?

This thesis study was carried out as a practice-based qualitative study. The authors work in the cooperative and, therefore, observation and literature reviews were used as research methods.

The thesis deals with different ways of tax planning in order to choose the best for the case of cooperative. We chose to use the rate of participation share, and allowances for travel expenses. As the case cooperatives business is quite small, even a small tax reduction was found beneficial. If a salary had been paid, other expenses would have taken a large portion of it.

Keywords: Tax planning, cooperative, tax evasion

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Toimeksiantajan esittely.....	7
1.2	Tutkimuksen rajaus.....	8
1.3	Tutkimuskysymykset ja tavoitteet	8
1.4	Tutkimusmenetelmän valinta ja perustelu.....	9
2	OSUUSKUNTA.....	10
2.1	Osuuskunnan määritelmä	10
3	OSUUSKUNNAN VEROTUS JA VOITONJAKO	12
3.1	Osuuspääoman korko ja ylijäämänpalautus	12
3.2	Osuusmaksun siirto	13
3.3	Työosuuskunnan verotus.....	13
3.4	Verovapaat henkilökuntaetuudet	14
3.4.1	Työterveydenhuolto.....	15
3.4.2	Henkilökunta-alennus.....	16
3.4.3	Merkipäivälahja.....	17
3.4.4	Virkistys- ja harrastustoiminta	17
3.4.5	Työnantajan järjestämä koulutus.....	18
3.4.6	Muut henkilökuntaetuudet	19
3.5	Menojen vähennyskelpoisuus.....	19
3.5.1	Tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys	20
3.5.2	Edustus-, markkinointi ja mainosmenot.....	21
3.5.3	Neuvottelumenot	23
3.5.4	Edustusmatkat ja yritysvierailu	23
3.5.5	Lahjoitukset ja lahjukset	24
3.6	Arvonlisäveron alarajahuojennus	25
4	TYÖMATKOJEN VEROTUS	27
4.1	Työmatka	27
4.2	Varsinainen työpaikka.....	28
4.3	Toissijainen työpaikka.....	28
4.4	Päiväraha.....	29
4.5	Ateriakorvaus.....	30
4.6	Matkustamiskustannukset.....	30

4.6.1	Kilometrikorvaukset	30
4.6.2	Majoittumiskustannukset	32
4.7	Matkakustannukset ennakkoperinnässä	32
4.8	Matkakustannukset työntekijän verotuksessa	33
4.9	Matkalasku	33
5	OSUUSKUNNAN VEROSUUNNITTELU	35
5.1	Verosuunnittelu	35
5.2	Veronkierto	35
5.3	Prejudikaatit eli ennakkoratkaisut	36
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET	37
6.1	Arvonlisäveron alarajahuojennus	37
6.2	Palkkio vai palkka	37
6.3	Verovapaat henkilökuntaetuudet	41
6.4	Voitonjako	41
7	YHTEENVETO JA POHDINTA	44
	LÄHTEET	46
	LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on osuuskunnan verosuunnittelukeinojen kartointus. Työn tarkoituksena on myös luoda Liikeakatemia -yrityksille opas voitonjakoon ja verosuunnitteluun. Aihe kiinnostaa meitä, sillä olemme lopettamaisillaan akatemiayritystämme ja voitonjako on tuottanut haasteita meille sekä aikaisemmille yrityksille. Tämän opinnäytetyön avulla parannamme tietoisuuttamme verosuunnittelusta sekä autamme tulevia Liikeakatemia -yrityksiä verosuunnittelussa ja voitonjaossa.

Pidämme aihetta ajankohtaisena, lausuntoja verosuunnittelusta on antanut tavallan presidentti Sauli Niinistö. Uutisissa on ollut esillä suurten suomalaisten yritysten kyseenalainen verosuunnittelu, joka hyödyntää ulkomaalaisia veroparatiiseja. Verohallinnon arvion mukaan Suomesta jää 320 miljoonan euron verotulot saamatta suuryritysten harjoittaman verosuunnittelun vuoksi (Hänninen 2014). Niinistö vetosi suomalaisia suuryrityksiä harkitsemaan voittojensa verotusta kotimaassa eikä käyttämään veroparatiisien tarjoamia verokäytäntöjä alentaakseen omaa verotustaan (Saarinen 2014).

Verosuunnittelussa tulee perehtyä sitä koskeviin lakeihin, kuten erilaisiin verolakeihin ja yhtiömuotoa koskeviin lakeihin. Tässä tapauksessa osuuskuntalakiin, tuloverolakiin ja työsopimusklakiin. Joissakin tapauksissa veronkierron sekä verosuunnittelun ero on vähäinen, joten siihen liittyvän lainsäädännön tunteminen on oleellista. Verolainsäädäntö muuttuu vuosittain, joten sen ajankohtaisuuden tarkastaminen on tärkeää verosuunnittelussa.

1.1 Toimeksiantajan esittely

Osuuskunnan luominen ja siinä työskentely kuuluvat Lapin AMKin Torniossa opiskelevien yrittäjyys opiskelijoiden koulutukseen. Tällaista yrittäjyysopiskelua kutsutaan Akatemiamalliksi. Akatemioita Suomesta löytyy muun muassa Jyväskylästä, Tampereelta ja Tornioista. Tarkoituksena on oppia tekemällä.

LiikeAkademiat on Lapin ammattikorkeakoulun Tornion kampuksen Liiketalouden yrittäjyyden suuntautuneiden opiskelijoiden opiskelumuoto. LiikeAkatemiassa ei ole yhtään opettajalle palautettavaa tehtävää, vaan opettajat toimivat yritysten valmentajina, ja tehtävät tehdään oikeille yrityksille oikeata rahaa vastaan. LiikeAkatemiassa opiskelu tapahtuu enemmän käytännössä tekemisellä. Teoria-tieto hankitaan omatoimisesti kirjoista ja seminaareista toimeksiantokohtaisesti. Opintoja suoritetaan projektitunneilla, seminaaritunneilla, pajatunneilla, innovaatiotunneilla ja kirjapisteillä. Yritystoiminnassa vain taivas on rajana. (Koivumaa & Konttaniemi 2014)

FPro Consulting osk. on 11 opiskelijan luoma osuuskunta. Yrityksen toimitusjohtajana toimii Simo Ahola. Hallituksen puheenjohtajana toimii Ville Leppänoro. Myyntitiimiin kuuluu Jesse Vaaraniemi, Niko Koskenniemi sekä Ville Leppänoro. Markkinointitiimi koostuu Jani Iso-Kamulasta, Joni Seppäsestä, Hannu Kelahaa-rasta sekä Henri Vilmistä. Taloushallintoa hoitaa Tommi Piri sekä Pia Leppikangas. Teemu Malinen on yrityksen IT-henkilö, hän vastaa yrityksen verkkosivujen päivityksestä.

Osuuskunnan palveluihin kuuluvat erilaiset yrityksille tuotettavat palvelut, kuten markkinointi-ilmeen uudistaminen, tutkimusten teko, myynnin edistäminen sekä innovointi. FPro Consulting osuuskunta muodostuu muun muassa myyntiin, markkinointiin ja laskentatoimeen erikoistuneista opiskelijoista. Toimeksiannoissa yrityksen osakkaat kuitenkin kaikki tekevät myyntiä ja markkinointia, vaikkeivat siihen ryhmään kuulukaan.

1.2 Tutkimuksen rajaus

Verosuunnittelu on aiheena laaja, joten tutkimuksemme on rajattu koskemaan osuuskunnan verosuunnittelua. Valitsimme osuuskunnan, sillä tutkimamme yritys on osuuskunta. Laadimme yritykselle verosuunnitelman ja selvitämme, mitä keinoja yrityksen kannattaa hyödyntää sitä toteuttaessaan, kuitenkin rikkomatta Suomen verolainsäädäntöä.

1.3 Tutkimuskysymykset ja tavoitteet

Opinnäytetyötä suunniteltaessa mietimme mihin kysymyksiin tämä opinnäytetyö vastaa. Verosuunnittelu aiheena on niin suuri, että meidän täytyi rajata sitä koskemaan pelkästään osuuskunnan verosuunnittelua. Suunnitellessa verotusta tulee ottaa huomioon verolainsäädäntö, etteivät käytetyt verosuunnittelumetodit ole veronkiertoa. Ero verosuunnittelun ja veronkierron välillä on syytä kertoa.

- Mitä verosuunnittelun keinoja osuuskunnassa voidaan käyttää?
- Miten verosuunnittelu eroaa veronkierrosta?
- Miten osuuskunnan osakas saa parhaimman hyödyn voitonjaosta ja osuuskunnan lopettaessa toiminnan?

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia mahdollisuuksia pienellä ja keskisuurella osuuskunnalla on harjoittaa verosuunnittelua siten, että osakas saa parhaimman hyödyn verosuunnittelusta. Tutkimme, minkälaisia saadut hyödyt ovat ja ovatko niistä aiheutuvat kulut hyötyjä suurempia. Selvitämme myös, missä menee verosuunnittelun ja veronkierron raja. Tutkimme, minkälainen toiminta tulkitaan Suomen verolainsäädännön mukaan veronkierroksi.

1.4 Tutkimusmenetelmän valinta ja perustelu

Toteutamme opinnäytetyön kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivista menetelmää käytetään, kun halutaan kuvata, ymmärtää ja tulkita toimintaa, mistä ei tiedetä paljoa ja luoda syvälinen tulkinta aiheesta (Kananen 2008, 24). Opinnäytetyömme tutkimusote on toimintatutkimus, koska emme ole kiinnostuneita vain siitä, miten asiat yrityksessämme ovat, vaan siitä, miten niiden tulisi olla. Toimintatutkimuksessa tutkija osallistuu tutkittavan kohteen toimintaan. Toiminnallisen tutkimuksen tavoitteena parantaa tutkimuskohteen toimintaa. Toimintatutkimuksen tavoitteena on tieteellisyyden sekä käytännöllisyyden yhdistäminen. (Jyväskylän Yliopisto 2015.)

Opinnäytetyömme tiedonkeruumenetelmänä käytämme osallistuvaa havainnointia, sillä toimimme itse yrityksessä, jonka toimintaa tutkimme (Metsämuuronen 2008, 43). Keräämme tuoretta aineistoa alan kirjallisesta materiaalista ja haastatteleamalla alan asiantuntijoita. Haastattelu toteutetaan avoimena yksilöhaastatteluna. Pyrimme olemaan kriittisiä kirjallisen aineiston valinnassa.

Aiomme perehtyä aineistoon huolellisesti ja jakaa sen osiin luokittelemalla. Seuraavaksi kirjoitamme ylös omat näkemyksemme ja oivalluksemme. Analysoimme aineistoa laadullisesti, sillä sovellamme sitä käytäntöön. Aineiston kriittinen arviointi on tärkeää, tämän voi varmistaa hankkimalla laaja lähdekirjallisuus. Tutkimuksen tulee pohjautua lähdekirjallisuuteen, mikä on ajankohtaista. Lähdekirjallisuuden kriittisyyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon tekstin ulkoasu, kirjoittaja ja miten kirjoittaja liittyy kyseiseen aiheeseen. (Saunders, Lewis, Thronhill, Jenkins & Bolton 2007, 57–59.)

Esitämme tulokset tiivistettynä kokonaisuutena, jonka avulla lukija saa kokonaiskuvan aiheen käsittelystä ja siitä saaduista tuloksista. Tarkoituksena on tuoda esiin selkeästi ja ymmärrettävästi ratkaisut tutkimusongelmiin.

2 OSUUSKUNTA

2.1 Osuuskunnan määritelmä

Osuuskunnan toiminnan päämääränä on elinkeinon turvaaminen sen jäsenille harjoittamalla liiketoimintaa. Osuuskunnan jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tai sen tytäryhtiöiden tarjoamia palveluita. Säännöissä voidaan määritellä toiminnan tarkoitus toisin. (OKL 1:5 §.)

Osuuskunnan kaikilla jäsenillä on yhtäläiset oikeudet, ellei osuuskunnan säännöissä määrätä toisin (OKL 1:7 §). Päätösvaltaansa osuuskunnan jäsenet käyttävät osuuskunnan kokouksissa. Äänten enemmistö määrittää osuuskunnassa tehdyt päätökset, säännöissä voidaan määrätä edustajiston käyttävän jäsenten päätösvaltaa. (OKL 1:6 §.) Ennen vaalia osuuskunnan kokous voi päättää tai säännöt voivat määrätä päätöksen tekoon tarvittavan yli puolet annetuista äänistä. Mikäli äänet menevät tasan ratkaistaan vaali arvalla tai äänestyspuheenjohtajan äänellä. (OKL 5:28 §.) Määräenemmistöllä tehtävät päätökset tarvitsevat vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat sääntöjen muuttaminen, suunnattu osake- tai osuusanti, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuksien antaminen, yrityksen sulautuminen tai jakautuminen, yritysmuodon muuntaminen osakeyhtiöksi sekä osuuskunnan laittaminen selvitystilaan ja selvitystilan lopetus. (OKL 5:29 §.)

Osuuskunnalla täytyy olla hallitus. Osuuskunnalla voi myös olla toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. (OKL 6:1 §.) Osuuskunnan hallinnosta vastaa hallitus, se vastaa myös osuuskunnan toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa osuuskunnan varainhoidon ja kirjanpidon valvonnasta. (OKL 6:2 §.) Hallituksen tekee päätökset enemmistön mielipiteen mukaan, ellei määräenemmistöä ole säännöissä edellytetty. Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni

ratkaisee. Hallitus on päätösvaltainen, jos paikalla on yli puolet hallituksen jäsenistä, säännöissä voidaan edellyttää suurempaa määrää. (OKL 6:3 §.)

3 OSUUSKUNNAN VEROTUS JA VOITONJAKO

Osuuskuntia verotetaan yhteisöinä, kuten osakeyhtiötäkin (Kukkonen & Walden, 2011, 29). Yhteisöjen veronalaisen tulon ja vähennyskelpoisten menojen erotuksesta lasketaan yritysten verotettava tulo. Tämä tulovero on 20 prosenttia. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. (Valtiovarainministeriö 2014)

Kaikkia yritysmuotoja voidaan verottaa sekä tuloverolain, että elinkeinoverolain mukaan. Täten kaikilla yritysmuodoilla voi olla monia tulolähteitä. (Kukkonen & Walden 2011, 16–17.) Tulojen verotus voidaan jakaa Elinkeinoverolain, Tuloverolain tai Maatilataloudenverolain mukaan. Kaikkia näitä tulolähteitä kohdellaan verotuksessa toisistaan erillisinä verokohteina. (Valtiovarainministeriö 2013, Viitattu 28.1.2015.) Tulolähdejaolla on merkitys yrityksen verovähennyksissä. Tulolähdejako vaikuttaa tuloksen määrittelyyn, pääomatulon määrään ja varaus-ten tekoon. (Kukkonen & Walden 2011, 16–17.)

3.1 Osuuspääoman korko ja ylijäämänpalautus

Osuuspääoman korko ja ylijäämän palautus ovat osuuskunnan voitonjakotapoja. Osuuspääomalle maksettavasta korosta 1500 euroa on saajalleen verovapaata tuloa. 1500 eurosta ylimenevä osuus on 70-prosenttisesti pääomatuloa. Osuuspääoman korko ei kuitenkaan ole yritykselle vähennyskelpoista. Täten ennen osuuspääoman koron jakamista yrityksen tulee maksaa voitostaan yhteisövero 20 % vuonna 2014. (Kukkonen & Walden 2011, 30.)

Ylijäämänpalautus on osuuskunnan voitonjakomenetelmä, jossa osuuskunta voi jakaa voittoja asiakkailleen ostoja tai myyntejä vastaan. Ylijäämänpalautus on osuuskunnalle vähennyskelpoista menoa, jos jakoperusteena on myyntejä tai ostoja tai niihin rinnastuvia suorituksia (Elinkeinoverolaki 18§). Ylijäämänpalautuksen osuuskunta voi vähentää, vaikkei jaettu ylijäämä ole kertynyt pelkästään

osuuskunnan jäsenten ostojen tai myyntien nojalla. Palautuksen kattona on kuitenkin osuuskunnan jäsenen suoritteista suorittama määrä, mikäli vastasuoritusta ei ole, ei ylijäämäpalautus ole vähennyskelpoinen. (Kukkonen & Walden 2011, 30–31.)

Kun kyseessä on kulutusosuuskunta, esimerkiksi osuuskauppa, ostohyvityksenä toimivat bonukset tai muut samantapaiset suoritukset ovat kokonaan verovapaita. Maatalouteen, elinkeinotoimintaan tai muuhun tulonhankintatoimintaan liittyvät ylijäämäpalautukset ovat aina veronalaista tuloa saajalleen. (Kukkonen & Walden 2011, 31.)

3.2 Osuusmaksun siirto

Osuusmaksun siirto, palautus sekä pääomasijoituksen että sijoitusosuuden liisäosuuspääoman luovutus verotetaan jäseneltä luovutusvoittoverosäännösten mukaan (Kukkonen & Walden 2011, 31).

Lähtökohtaisesti luovutusvoitto on verotettavaa tuloa, riippumatta omistajan omistusaajan pituudesta tai kuinka hän on saanut omaisuuden. Luovutusvoitto luokitellaan pääomatuloksi. Verovapaana luovutusvoiton voi saada, jos luovutusvoitot vuodelta ovat alle 1000 euroa. (Verohallinto 2014)

3.3 Työosuuskunnan verotus

Työosuuskunnalla tarkoitetaan osuuskuntaa, jossa osuuskunnan jäsenet pyrkivät työllistymään osuuskunnan kautta. Mikäli työosuuskunnan jäsenen saama voitonjako on työpanoksesta riippuvainen, voidaan sitä tulkita palkaksi. Kun työosuuskunnassa tehty työ on palkallista ja ylijäämä perustuu jäsenen työn tulokseen, ylijäämäpalautus tulkitaan lisäpalkkana. (Kukkonen & Walden 2011, 32.)

Ylijäämänpalautusta ei voida myöskään maksaa osuuspääoman korkona, vaan työosuuskunnassa tämäkin luokitellaan palkaksi. Lähtökohtaisesti pääomalle maksettu korko on pääomatuloa jäsenelle ainakin osittain. Jos työosuuskunnan maksama palkka on pieni tai olematon ja osuuspääoman korko ei ole suhteessa jäsenen työpanokseen, osa pääoman korosta VML 28§:n mukaan voidaan katsoa jäsenen palkaksi. (Kukkonen & Walden 2011, 32.)

3.4 Verovapaat henkilökuntaetuudet

Verovapaat henkilökuntaetuudet löytyvät tuloverolain 69 §:n säännöksistä. Mikäli etuutta ei ole mainittu tuloverolain 69§:n säännöksissä, löytyvät verokäytännöt muihin etuuksiin tuloverolain 29 §:n säännöksissä sekä vakiintuneista oikeus- ja verotuskäytännöistä. Henkilökuntaetuus ei ole verovapaata, jos sitä on maksettu vastikkeena palkan sijasta. (Myrsky & Rabinä 2014, 347, 351.)

Tuloverolain 69 §:n säännösten mukaan:

”Veronalaiseksi tuloksi ei katsota, ellei edellä säädetystä muuta johdu, koko henkilökunnan tai työnantajan palveluksesta eläkkeellä olevien työnantajalta saamaa tavanomaista ja kohtuullista:

- 1) etua työnantajan järjestämästä terveydenhuollosta, lukuun ottamatta työnantajan työntekijälle suorittamaa korvausta terveydenhuollosta tai sairaudesta johtuvista kustannuksista;
- 2) henkilökunta-alennusta työnantajan tuottamista tai kaupan pitämistä tavaroista tai palveluksista;
- 3) merkkipäivälahjaa tai vähäistä muuta lahjaa, joka on saatu muuna kuin rahana tai siihen verrattavana suorituksena;
- 4) etua työnantajan järjestämästä virkistys- tai harrastustoiminnasta (enintään 400 euroa);

5) etua työnantajan järjestämästä yhteiskuljetuksesta asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla.

Veronalaiseksi tuloksi ei katsota myöskään sitä toimialalla tavanomaista ja kohtuullista etua, jonka liikenteenharjoittajan palveluksessa tai tämän palveluksesta eläkkeellä oleva verovelvollinen saa työnantajalta matkaan oikeuttavana vapaa- tai alennuslippuna. ”

Näiden etuuksien tulee olla tavanomaisia ja kohtuullisia. Arvioitaessa tavanomaisuutta ja kohtuullisuutta tulee katsoa työnantajan työntekijöille yleisesti noudattama käytäntö eli onko etuus kaikille työntekijöille ja onko etuus tavanomainen. Toinen seikka mitä arvioidaan, on edun raha-arvo ja laatu. Tavanomaisuutta kuitenkin arvioidaan yleisen käytännön perusteella. Etujen raha-arvo ja laatu vaihtelevat etuuksien välillä. (Myrsky & Rabinä 2014, 348.)

Tuloverolain 69 §:ssä tarkoitettujen verovapaiden henkilökuntaetuuksien tulee olla koko henkilökunnalle. Henkilökuntaetuudet voivat kuitenkin olla vain osalle henkilökuntaa, kuten kuukausipalkkaisille henkilöille, joissakin tapauksissa. KHO 1987 T 3229 oli katsonut kahviedun olevan verovapaa henkilökuntaetu, vaikka se annettiin vain toimihenkilöille (Finlex 1987). Kuitenkin esimerkiksi sairaskuluvakuutuksen on oltava koko henkilökunnalle samansuuruinen. (Myrsky & Rabinä 2014, 350 - 351.)

3.4.1 Työterveydenhuolto

Työpaikkaterveydenhuoltoa ei pidetä veronalaisena palkkatulona, terveydenhuollon tulee järjestää työnantaja, yhdessä toisten työnantajien kanssa tai hankkia se työterveyshuoltopalvelua tarjoavilta yrityksiltä tai terveyskeskukselta. Mikäli työnantaja korvaa työntekijän terveydenhuollosta johtuvia kustannuksia, on kysymyksessä veronalainen palkka. Työnantaja voi hoitaa työterveydenhuollon myös hankkimalla sairaanhoitovakuutuksen. (Engblom, Holla, Holmström,

Järvinen, Kellas, Lepistö, Nuotio, Paronen, Sandelin, Torkkel, Tunturi & Vuori-lehto 2010, 278.)

Työterveyshuoltolain (1383/2001) 11§:n mukaan työnantajan tulee tehdä kirjallinen työterveydenhuollon toimintasuunnitelma, jossa määritetään työterveys-huollon yleiset tavoitteet ja työolosuhteista syntyvät tarpeet sekä niistä johtuvat toimenpiteet. (Myrsky & Räbinä 2014, 352.)

Tavanomaisena työterveydenhuoltoa voidaan pitää silloin, kun työnantaja tarjoaa sen koko henkilökunnalle. Tällöin se voi olla esimerkiksi erikoislääkäripalvelut sekä hammashoitokustannusten korvaus. Työterveydenhuollon verovapauden esteenä ei kuitenkaan ole, jos etu määräytyy vähimmäistyössäoloajan mukaan. Esimerkiksi oleskelua terveyskylpylässä voidaan antaa työntekijälle verottomana, mikäli se liittyy lääkärin määräämään kuntoutushoittoon. (Myrsky & Räbinä 2014, 353.)

3.4.2 Henkilökunta-alennus

Tavanomaisia ja kohtuullisia henkilökunta-alennuksia ei katsota veronalaiseksi tuloksi. Henkilökunta-alennuksen verovapaus säädetään TVL 69 §:n 2 kohdassa. Säännös ei kuitenkaan koske työnantajan käyttöomaisuuden myyntiä työntekijöille alennettuun hintaan. (Myrsky & Räbinä 2014, 357.)

Henkilökunta-alennuksen määrä on oltava sellainen, jonka voi antaa parhaille asiakkaille. Henkilökunta-alennuksen kohtuullisuutta voidaan myös verrata yrityksen omakustannushintaan. Koko henkilökunnan tulee olla oikeutettu alennukseen. (Myrsky & Räbinä 2014, 357.)

Alennuksen ollessa liian suuri veronalaisena ansiotulona pidetään maksetun hinnan sekä kohtuullisen alennuksen välistä erotusta (Myrsky & Räbinä 2014, 358).

3.4.3 Merkkipäivälahja

Tavanomaista merkkipäivälahjaa ei katsota veronalaiseksi palkkatuloksi. Merkkipäivänä pidetään työntekijän eläkkeelle jääntiä, hääpäivää, esimerkiksi 50-vuotissyntymäpäivää, tasatyövuosien täyttymistä. Merkkipäivälahjan tulee olla kohtuullinen, jotta sitä voidaan pitää verovapaana, kohtuullinen merkkipäivälahja vastaa 1-2 viikon bruttopalkkaa. (Engblom ym. 2010, 279–280.)

Mikäli merkkipäivälahja maksetaan rahana, lahjakortteina tai muuna helposti rahaksi muutettavana lahjana, katsotaan sen olevan työntekijän palkkaa. Esimerkiksi. matka, jos lahjan saaja ei voi valita kohdetta, on verovapaata tuloa. Joululahjana annettava esimerkiksi jouluraha, lahjakortit katsotaan olevan palkkaa työntekijälle. (Myrsky & Rabinä 2014, 358–359.)

3.4.4 Virkistys- ja harrastustoiminta

Työnantajan järjestämä virkistys- ja harrastustoiminnan tulee edistää koko henkilöstön viihtyvyyttä ja suorituskykyä työpaikalla sekä parantaa työpaikan työilmapiiriä, ylläpitämällä ja parantamalla ihmissuhteita. Edun katsotaan olevan työnantajan järjestämä, kun työnantaja antaa henkilökunnan käyttää tilojaan liikuntaharrastuksiin tai vuokraamalla esimerkiksi kuntosalin työntekijöiden käytettäväksi. Työnantaja voi esimerkiksi vuokrata liikuntahallista tietyn määrän tunteja viikossa työntekijöidensä käytettäväksi. (Myrsky & Rabinä 2014, 360.)

Työnantaja voi tukea liikunta- ja kulttuuritoimintaa kulttuuri- ja liikuntaseteleillä. Setelit ovat vuosittain verovapaata 400 euroon saakka. Setelin tulee olla vain työntekijän käytettävissä, jos työntekijän perheenjäsen voi käyttää seteliä, katsotaan se työntekijän palkkana. (Myrsky & Rabinä 2014, 362–363.)

Työnantaja voi myös tukea työntekijöiden kerho- ja kulttuuritoimintaa. Työnantaja voi esimerkiksi hankkia koko henkilökunnalle teatteriliput, mikä on verovapaa-

ta tuloa. Työnantaja voi myös järjestää juhlatilaisuuksia sekä työyhteisötilaisuuksia mikäli kustannukset ovat kohtuullisia. (Myrsky & Rabinä 2014, 361.)

Työnantaja voi antaa työntekijöille oikeuden viettää lomaa hänen omistamalla tai vuokraamalla loma-alueella. Kuitenkin, jos työnantaja korvaa työntekijöiden oleskelusta virkistäytymässä lomakylässä pidetään palkkana. (Myrsky & Rabinä 2014, 362.)

3.4.5 Työnantajan järjestämä koulutus

Tämän päivän työyhteiskunnassa jatkuvan koulutuksen tarve on kasvanut. Alojen toimintatavat muuttuvat nopeaa vauhtia, eivätkä työntekijät pärjää koulusta saadullaan tietotaidolla pitkään. Jatkuva koulutus on tarpeellista. (Määttä & Merisalo)

Koulutusmenoja verotuksessa voidaan katsoa elatusmenoina, jolloin se tulkitaan verotuksessa palkanomaiseksi tuloksi työntekijälle, jos työnantaja korvaa koulutuksen tai työntekijä voi itse kustantaa opintonsa. Tai se voidaan nähdä yrityksen ja palkansaajan näkökulmasta verovapaana. (Määttä & Merisalo)

Elatusmenoksi koulutusmenojen katsotaan olevan, kun työnantaja ei saa hyötyä työntekijän koulutuksesta. Tällaisia koulutuksia ovat peruskoulu, ammattikoulu, lukio, ammattikorkeakoulu ja yliopisto. Suppeammat koulutukset, esimerkiksi yksittäiset kurssit ja koulutuspäivät yleensä katsotaan olevan verovapaita. (Määttä & Merisalo)

Käytännössä koulutus on verovapaata tuloa työntekijälle ja verovapaata menoa työnantajalle, kun työnantaja tai yritys hyötyy koulutuksesta. Koulutuksen tulee ylläpitää ja kehittää työntekijän ammattitaitoa. Lisäksi, jos työntekijän pätevyysvaatimukset työtehtävään nousevat, on tämä koulutus verovapaata. (Määttä & Merisalo)

Työsopimuslain 7 luvun 3§:n mukaan:

”Työnantaja saa irtisanoa työsopimuksen, kun tarjolla oleva työ on taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi. Työsopimusta ei kuitenkaan saa irtisanoa, jos työntekijä on sijoitettavissa tai koulutettavissa toisiin tehtäviin 4 §:ssä säädetyllä tavalla.”

Tämä koulutus on työntekijälle verovapaata etua. Mikäli työtehtävä ei lakkaa ja työntekijä koulutetaan uuteen tehtävään, ei tästä koulutuksesta johtuvia kustannuksia voida pitää verovapaina. (Määttä & Merisalo)

3.4.6 Muut henkilökuntaetuudet

Työnantajan järjestämä yhteiskuljetus asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla on säädetty Tuloverolain 69 §:ssä verovapaaksi henkilökuntaeduksi. Yhteiskuljetuksen tulee olla tarjottu koko henkilökunnalle. Poikkeustapauksena voidaan yhteiskuljetus tarjota vain tietyssä toimipisteessä työskenteleville tai esimerkiksi vain yövuorossa työskenteleville. Työnantajan täytyy olla tehnyt matkanjärjestäjäyhteyden kanssa etukäteen sopimus säännöllisistä kuljetuksista ja matkanjärjestäjäyhteyden täytyy laskuttaa suoraan työnantajaa, jotta verovapaus täyttyy. (Karttunen & Pasanen & Tannila 2014, 22.)

3.5 Menojen vähennyskelpoisuus

Liiketoiminnassa tulon hankkimisesta tai tulolähteiden säilyttämisestä johtuneet menot ovat vähennyskelpoisia (Koivumäki & Lindfors 2011, 14). Vaikka tulosta ei syntyisikään, käytetyt resurssit ovat vähennyskelpoisia. Lisäksi menot, mistä on syntynyt verotettavaa tuloa, on vähennyskelpoista. (Koponen 2014, 37.)

Elinkeinotoiminnan tukemisesta syntyneen velan korko on kokonaan vähennyskelpoinen. Vaikka tulo olisi verovapaata, sen hankintaan käytettyjen varojen korot ovat vähennyskelpoisia. (Koivumäki & Lindfors 2011, 24.)

Vähennyskelpoisia menoeriä ovat myös vähäiset menot, kuten puhelin-, lomake ja postikulut. Vuokrasta, korosta ja vakuutuksista syntyneet kulut ovat vähennyskelpoista menoa. Näitä kutsutaan ajan kulumiseen perustuvina menoina. (Koponen 2013, 38 – 39.)

Elinkeinotoimintaa edistävien järjestöjen tai toimijoiden jäsenmaksut ovat vähennyskelpoisia. Suomen Yrittäjien ja Kauppakamarin jäsenyys ovat vähennettävissä menoja myös. Poliittisen järjestön, puolueen tai muun asioita ajavan järjestön jäsenmaksut eivät ole vähennyskelpoisia, ellei yritys saa välitöntä etua jäsenyydestä. (Koponen 2013, 45.)

Yrityksen perustus-, koulutus- sekä asiantuntijamenot ennen yrityksen toiminnan alkua ovat vähennyskelpoista menoa. Verosuunnittelusta syntyneet kulut katsotaan vähennettäväksi kuluiksi. (Koponen 2013, 45.)

3.5.1 Tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys

Verovuosina 2013–2015 verohallinto tukee yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa lisävähennyksellä. Osakeyhtiö tai osuuskunta on oikeutettu lisävähennykseen, mikäli sen harjoittama toiminta on Suomessa verovelvollista. Lisävähennystä voi hakea myös verovelvollinen ulkomaalainen yritys, jolla on Suomessa kiinteä toimipaikka. (Koponen 2013, 47.)

Lisävähennyksen perustana on välittömästi tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvä palkka. Välittömästi tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvä lisävähennys on 100 % palkkojen määrästä. Kyseisenä verovuotena syntyneet palkat ovat vähennyskelpoisia. Työnantajan maksamia sosiaaliturvamaksuja tai työnantajan

eläke-/vakuutusmaksuja ei oteta huomioon lisävähennystä laskettaessa. Lisävähennys ei kuitenkaan kata sellaisia palkkoja, johon on myönnetty valtiontukea. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa voidaan saada lisävähennystä sekä valtiontukea, mutta ne eivät voi kattaa samoja kustannuksia. (Koponen 2013, 47–48.)

Huojennuksen saa, jos yritys tekee tutkimus- ja kehittämistoimintaa yksin tai yhteistyössä toisen yrityksen kanssa. Kuitenkaan sellainen tutkimus- ja kehittämistoiminta, joka tulee toisen yrityksen käyttöön, ei oikeuta huojennukseen. Yhden verovuoden lisävähennyksen alaraja on 15 000 euroa/verovuosi ja yläraja 400 000 euroa/verovuosi. (Koponen 2013, 47–48.)

Mikäli verohallinto epäilee, onko toiminta tutkimus- ja kehittämistoimintaa, voi verohallinto pyytää Tekesiä (Teknologian ja Innovaatioiden Kehittämiskeskus) tutkimaan, onko toiminta tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa pidetään toimintaa, joka edistää uusien sovellusten löytämistä tai tiedon lisäämistä. (Koponen 2013, 48.)

Lisävähennystä on vaadittava kyseisen verovuoden veroilmoituksen yhteydessä. Yrityksen on selvitettävä hyvitykseen liittyvän palkan määrä. Seurantareportti voi kuvata työajan jakautumista tutkimus- ja kehittämistoimintaan. (Koponen 2013, 48.)

3.5.2 Edustus-, markkinointi ja mainosmenot

Vuonna 2014 elinkeinotulon verottamiseen tulleen lakimuutoksen mukaan edustusmenot eivät ole enää vähennyskelpoisia tuloverotuksessa. Edustusmenoilla tarkoitetaan yrityksen ulkopuolisiin tahoihin liittyviä menoja, kuten vieraanvaraisuudesta syntyneitä kustannuksia. Edustusmenoilla pyritään parantamaan tai luomaan uusia liikesuhteita. Edustusmenoiksi luokitellaan vain sellaisia menoja, jotka kohdistuvat yrityksen ulkopuolisiin tahoihin. Edustusmenoiksi ei voida luokitella sellaisia menoja, jotka kohdistuvat omaan yritykseen. (Salokoski & Lehti)

Erilaiset markkinointi- ja mainosmenot ovat lähellä edustusmenoja. Lukuun ottamatta edustusmenoja, nämä muut menot ja niihin liittyvät ovat kokonaan tai osittain vähennyskelpoisia. (Salokoski & Lehti)

Markkinointi- ja mainosmenoja säädellään EVL 8§:n 5 kohdassa, jonka mukaan:

”Ilmoittelusta, asiakaslehdistä ja -julkaisuista, tavanomaisista mainoslahjoista, mainostilaisuuksista ynnä muusta sellaisesta johtuneet menot ovat vähennyskelpoisia.”

Mainos- ja markkinointilahjoja voidaan pitää vähennyskelpoisina, mikäli lahja on tavanomainen. Mainos- ja markkinointilahjoiksi katsotaan massalahjoja, joissa yleensä on yrityksen nimi tai logo. Kuitenkin asiakkaille annetut merkki- ja häpäivälahjat luetellaan mainoslahjoiksi. Verohallinnon antaman ohjeen Dnro 621/40/2009 mukaan markkinointi- ja mainoslahja saa olla korkeintaan 35 euroa. Edustuslahjana pidetään lahjaa, kun se on valittu yksilöllisesti vastaanottajalle. Lisäksi edustuslahjoiksi luetellaan kaikki alkoholilahjat. (Koivumäki & Lindfors 2011, 17; Salokoski & Lehti)

Mainos-, markkinointi- ja edustustilaisuuden erot ovat pieniä. Mainostilaisuus voidaan järjestää valikoidulle asiakasjoukolla ja siihen voi liittyä vähäistä tarjontaa. Mainostilaisuuden tarkoitus on saada asiakkaat tutustumaan yritykseen ja sen tuotteisiin. Markkinointitilaisuudet ovat vapaa pääsyisiä kaikille asiakkaille. Edustustilaisuuksiksi luokitellaan tilaisuuksia, mikä on suljettu, vain tietyille henkilöille suunnattuja. (Salokoski & Lehti)

3.5.3 Neuvottelumenot

Neuvottelukulut, esimerkiksi palaverit, yrityksen tilintarkastajien tai hallituksen kokouksesta syntyneet kulut, ovat yritykselle kokonaan vähennyskelpoisia. Neuvotteluissa tarjotut virvokkeet ja ruuat katsotaan neuvottelukuluiksi. Mikäli tarjoilu tapahtuu ilta-aikaan, katsotaan kulujen olevan edustuskuluja. (Koponen 2013, 53.)

Konserniyhtiön sisäiset neuvottelut voivat olla joko edustusta tai neuvottelua. Jos kokoukset koskevat konsernin hallinnollista puolta, katsotaan sen olevan neuvottelukulua. Jos kokouksissa mainostetaan konsernin tuotteita toiselle konserniin kuuluvalla yrityksellä, katsotaan sen olevan edustuskulua. (Koivumäki & Lindfors 2011, 16.)

3.5.4 Edustusmatkat ja yritysvierailu

Edustusmatkojen kulut luokitellaan edustuskuluihin. Näitä voi olla asiakkaille, tavarantoimittajille tai muille liikekumppaneille tarjotut virkistysmatkat. Matkan isännyydestä johtuvat mahdolliset oman henkilökunnan kulut luokitellaan näissä tapauksissa edustuskuluiksi. (Salokoski & Lehti)

Tilintarkastajien, luottamusmiesten ja muiden hallintoelimien jäsenille järjestettyjä lomamatkoja ei kohdella edustuskuluina. Kuitenkaan, mikäli matkat eivät ole tarpeellisia liiketoiminnan kannalta, eivät niistä syntyneet kustannukset ole vähennyskelpoisia. Matkaohjelma on hyvä selvitystapa matkan luonteesta. (Koivumäki & Lindfors 2011, 17.)

Yritys voi tarjota yritysvierailuja toimitiloihinsa. Mikäli yritysvierailu kohdistuu koululaisiin, opiskelijoihin tai eläkeläisiin, katsotaan menojen olevan PR-menoja ja näin ollen vähennyskelpoista. Mikäli yritysvierailu kohdistuu potentiaalsiin

asiakkaisiin, menot luokitellaan edustuskuluiksi ja ei ole vähennyskelpoista. (Koponen 2013, 52.)

3.5.5 Lahjoitukset ja lahjukset

Lahjoitukset, jotka eivät edistä liiketoimintaa, eivät ole vähennyskelpoisia, lukuun ottamatta TVL 57 §:n säännöksiä. Muuten lahjoituksia katsotaan voitonjakona, eikä näin ollen ole vähennyskelpoista. (Koponen 2013, 54.)

TVL 57 §:n mukaan:

”Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuulvalle valtiolle tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun Verohallinnon nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Verohallinnolle on lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja ajankohdasta. ”

Luettelo verovapaiden lahjoitusten saajista löytyy Vero.fi – sivulta (Koivumäki & Lindfors 2011, 17.)

Poliittisten puolueiden tukeminen lahjoituksilla ei ole vähennyskelpoista menoa. Yritys voi kuitenkin ostaa puolueen lehteen mainoksen omalle yritykselle. Mikäli hinta ei ole normaalia mainosmenoa suurempi, on se vähennyskelpoinen mainosmeno. Ylimenevä osa hinnasta katsotaan vähennyskelvottomaksi menoksi. Yritys voi tukea poliittista toimintaa tarjoamalla palveluita tai tarvikkeita poliittisen puolueen käyttöön alihintaan. (Koponen 2013, 55.)

Lahjusten antaminen ei ole vähennyskelpoista menoa. Lahjuksen antaminen ei ole vähennyskelpoista edes silloin, kun se edesauttaisi tai olisi välttämätöntä tulon hankkimisen kannalta. Lahjus voidaan myös antaa alihintaisena omaisuuden luovuttamisella, silloinkin se on vähennyskelvotonta. (Salokoski & Venesjärvi)

Kirjanpidossa on syytä eritellä vähennyskelpoiset ja vähennyskelvottomat lahjoitukset ja lahjukset (Koivumäki & Lindfors 2011, 18).

3.6 Arvonlisäveron alarajahuojennus

Yksi keino, jota pieni yritys voi hyödyntää veronsuunnittelussa, on arvonlisäveron alarajahuojennus. Mikäli yrityksen liikevaihto on vähäistä, enintään 8500 €, arvonlisävero maksetaan kokonaan takaisin. Mikäli yrityksen liikevaihto on yli 8 500 €, mutta alle 22 500 €, lasketaan takaisin saatava arvonlisävero seuraavalla kaavalla:

$$\text{Vero} = \frac{(\text{Liikevaihto} - 8\,500 \text{ €}) \times \text{vero}}{14\,000 \text{ €}}$$

(Taipalus & Ranta 2013)

Koko liikevaihtoa ei oteta huomioon lievennyksessä. Siihen luetaan verollisten myyntien veroton osuus sekä verottomat myynnit seuraavasti: tavaran myynti

ulkomaille, verottomien palveluiden myynti, verovapaasti myytävien tuotteiden myynti matkustajille, verottomien vesialusten sekä niihin liittyvän työn myynti, yleishyödyllisille yhteisöille tehtyjen sanoma- ja aikakauslehtien veroton myynti, moottoriajoneuvojen veroton myynti, vakuutus- ja rahoituspalveluiden myynti, jotka eivät ole liitännäisluonteisia, kiinteistön luovutus tai siihen liittyvien oikeuksien luovutus ja käännetyn verovelvollisuuden alaisuudessa olevaa rakennuspalvelun myyntiä. (Taipalus & Ranta 2013)

Huojennusta ei ole mahdollista saada, mikäli arvonlisäverotili on negatiivinen. Arvonlisävero on negatiivinen, mikäli yrityksen ostot ovat suurempia kuin yrityksen myynnit. Arvonlisäveron huojennuksesta saadut varat ovat tuloverotuksessa verotettavaa tuloa. (Taipalus & Ranta 2013)

4 TYÖMATKOJEN VEROTUS

4.1 Työmatka

Työmatkaksi määritellään tuloverolain 72 §:n mukaan tilapäinen matka, jonka verovelvollinen tekee työtehtävien hoitamiseksi erityiselle työskentelypaikalle. Kolme kriteeriä määrittelee, onko kyseessä työmatka: sen tulee olla tilapäinen, suuntautua erityiselle työskentelypaikalle ja sen tulee olla tehty työtehtävien hoitamista varten. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 37–38.)

Matkaa varten ei tarvita työnantajalta erillistä matkustusmääräystä vaan riittää, että matkan katsotaan liittyvän työntekijän työtehtäviin ja työnantaja hyväksyy matkasta tehdyn matkalaskun. Työmatkaksi ei katsota työntekijän asunnon ja varsinaisen työpaikan välistä matkaa. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 38.)

Erityistä työntekopaikkaa ei ole erikseen laissa määritelty. Työntekopaikan määritelmä ratkeaa siten pidetäänkö työskentelyä tilapäisenä vai lain tarkoittamalla tavalla pysyvänä. (Karttunen, Pasanen & Tannila, 2014, 38.) Tuloverolaki määrittelee, että tilapäinen työskentely samassa kohteessa voi kestää enintään kaksi tai kolme vuotta, jos työskentely kestää pidempään katsotaan että työpaikasta on muodostunut varsinainen työpaikka. Kahden vuoden aikarajalle ei ole määritelty työskentelyyn liittyviä muita edellytyksiä. Enintään kolmen vuoden ajan tilapäinen työ edellyttää seuraavien kohtien täyttymistä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 40–41.)

- 1 työskentely on tilapäistä ja sen suorittaminen päättyy kyseisellä työskentelypaikalla, kun tilapäinen työ saadaan valmiiksi.
- 2 työskentelypaikka on yli 100 kilometrin päässä työntekijän asunnosta ja varsinaisesta työpaikasta.
- 3 työntekijä joutuu erityisen työskentelypaikan sijainnin vuoksi yöpymään tilapäisissä majoitustiloissa. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 41–42.)

Erityiselle työskentelypaikalle tehdystä matkasta saatu matkakustannusten korvaus, päiväraha, ateriakorvaus, majoittumiskorvaus ja yömatkaraha eivät ole veronalaista tuloa.

4.2 Varsinainen työpaikka

Varsinainen työpaikka on paikka, jossa työntekijä vakituisesti työskentelee. Tavallisesti se on esimerkiksi toimisto, tehdas tai myymälä, jossa työntekijä työnsä pääsääntöisesti tekee. Mikäli työ on liikkuvaa, katsotaan varsinaiseksi työpaikaksi paikka, josta haetaan työmääräykset, säilytetään työssä käytettäviä asusteita tai välineitä, taikka muuta työn tekemisen kannalta tärkeää paikkaa. Varsinaisen työpaikan määritelmä löytyy tuloverolain (30.12.1992/1535) 72 b §:stä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 11–12.)

Matkoista, jotka suuntautuvat varsinaiselle työpaikalle, ei pystytä maksamaan verovapaita matkakustannusten korvauksia. Työnantajan järjestämä yhteiskuljetus työpaikalle voi olla verovapaa henkilökuntaetu. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 11 & 22.)

4.3 Toissijainen työpaikka

Toissijainen työpaikka on verovelvollisen työnantajan tai tämän kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön vakituinen toimipaikka, joka sijaitsee toisella paikkakunnalla tai toisessa valtiossa kuin työntekijän ensisijaisena pidettävä varsinainen työpaikka. Toissijaisen työpaikan muodostumiseksi työskentelyn ei tarvitse tapahtua tiettyinä, kiinteinä viikonpäivinä tai viikkoina. Ratkaisevin tekijä on se, että työntekijän työsopimukseen kuuluu pysyvästi työskentely useammalla toimipisteellä. Saman kunnan alueella sijaitseva toinen työpaikka ei ole toissijainen vaan molemmat ovat varsinaisia työpaikkoja. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 25–30.)

Työnantaja voi korvata verovapaasti toissijaiseen työpaikkaan tehdystä matkasta aiheutuvat matkakustannukset ja lisäksi kohtuulliset majoittumiskustannukset. Kohtuullisena majoituskorvauksena pidetään esimerkiksi hotellihuoneen vuokraa tai työtehtävien kestosta riippuen tarpeelliseksi katsotun asunnon vuokra. Työmatkoista toissijaiseen työpaikkaan ei voida maksaa päivärahaa. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 35–36.)

4.4 Päiväraha

Työnantaja voi korvata työntekijälle tilapäisestä työmatkasta aiheutuneita eläntokustannuksia maksamalla työntekijälle päivärahaa, jos työnantaja ei maksa työmatkalta päivärahaa voidaan hänelle maksaa ateriakorvausta. Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaan päivärahan tarkoitus on korvata työmatkan aiheuttamaa ruokailu- ja muiden elinkustannusten lisäystä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 145.)

Verohallinto määrittelee vuosittain, minkä suuruinen on verovapaa kotimaan päiväraha. Vuonna 2014 kokopäiväraha on 39 € ja osapäiväraha 18 €. Mikäli työnantaja maksaa suurempaa päivärahaa, ylittävä osuus on veronalaista palkkaa. Maksettaessa päiväraha verohallinnon päätösten mukaisesti ei työntekijän tarvitse esittää erillistä selvitystä ja tositteita kustannuksista. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 146–147.)

Päivärahan verovapaus edellyttää työmatkalta sitä, että se on tehty erityiseen työntekopaikkaan, sinne on matkaa yli 15 kilometriä matkan aloituspaikasta. Lisäksi matkan on oltava yli viiden kilometrin päässä sekä työntekijän varsinaisesta työpaikasta että asunnosta. Matkan pituus lasketaan lyhintä yleisesti käytössä olevaa reittiä pitkin. Verovapauden edellytyksenä on myös matkan kesto. Kokopäivärahaa maksettaessa on matkan kestettävä yli kymmenen tuntia ja osapäivärahaa maksettaessa yli kuusi tuntia. Matkan kesto lasketaan alkavaksi siitä kun työntekijä on lähtenyt työmatkalle asunnoltaan tai työpaikaltaan ja

päätyväksi silloin, kun työntekijä palaa asunnolleen tai työpaikalleen. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 148.)

4.5 Ateriakorvaus

Työnantaja voi maksaa työntekijälle aterikorvauksen niiltä työmatkoilta, jolloin päivärahaa ei makseta. Edellytyksenä on, ettei työntekijä voi ruokailla tavanomaisella ruokailupaikalla, eikä työnantaja ole muutoinkaan järjestänyt ruokailua. Verohallinto määrittelee verovapaan aterikorvauksen määrän, ja vuonna 2014 se on 9,75€. Aterikorvauksen maksamiselle ei ole määritelty työmatkan kestoa tai etäisyyttä koskevia vaatimuksia. Aterikorvausta voidaan maksaa verovapaasti niiltä työmatkoilta, joilla päivärahalle asetetut erikoisvaatimukset etäisyyden tai matkan keston osalta eivät täyty. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 163–164.)

4.6 Matkustamiskustannukset

Työmatkasta aiheutuu yleensä kustannuksia palkansaajalle. Työnantaja voi korvata verovapaasti työntekijälle työmatkasta aiheutuvat matkustamiseen ja majoittumiseen liittyvät kulut. Mikäli työntekijä ei saa korvausta työmatkaan liittyvistä kuluista tai ei saa vähintään kuluja vastaavaa korvausta, voi työntekijä vaatia kustannuksia vähennettäväksi lopullisessa verotuksessa. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 167.)

4.6.1 Kilometrikorvaukset

Työntekijälle voidaan maksaa korvausta julkisilla kulkuneuvojen käytöstä aiheutuneista kuluista tai kilometrikorvausta omalle käyttöautolle tai työnantajalta saadulle käyttöetuautolle. Työntekijän käyttäessä julkisia kulkuneuvoja voi työnantaja korvata niistä aiheutuvat kulut verovapaasti liikenteenharjoittajan anta-

man kuitin tai muun työntekijän esittämän luotettavan selvityksen mukaisesti. Työntekijän käyttäessä työajoihin omaa käyttöautoa tai työnantajalta saatua käyttöetuautoa voidaan hänelle maksaa verovapaasti kilometrikorvausta, jonka määrittelee vuosittain Verohallinto. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 167–168.) Oman käyttöauton kilometrikorvaus vuonna 2014 on 0,43€.(Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 169). Työnantajan käyttöetuauton kilometrikorvaus vuonna 2014 on 0,13€.(Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 171).

Mikäli työntekijälle maksettava kilometrikorvaus ylittää Verohallinnon verovapaaksi vahvistaman määrän, katsotaan ylimenevän osan olevan työntekijän palkkatuloa. Poikkeuksen muodostaa sellainen tilanne, missä työntekijä pystyy näyttämään toteen, että kustannukset olivat todellisuudessa suurempia, kuin Verohallinnon päätöksessä vahvistettu enimmäismäärä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 168–169.)

4.6.2 Majoittumiskustannukset

Työnantaja voi korvata työntekijälle verovapaasti työmatkalla majoittumisesta aiheutuneet kustannukset. Kustannusten perusteena tulee olla joko majoitusliikkeen kuitti tai joku muu luotettava selvitys. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 177.)

4.7 Matkakustannukset ennakoperinnässä

Maksettaessa matkakorvaukset verohallinnon tekemän päätöksen mukaisesti, ovat korvaukset ennakoperinnässä ja työntekijän lopullisessa verotuksessa verovapaita. Työmatkasta aiheutuneet kustannukset voidaan ottaa huomioon kahdella toiselleen vaihtoehtoisella tavalla. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 190.)

Yleisin tapa matkakustannuksien korvaukseen on se, että työnantaja maksaa ne erikseen lisäämättä niitä ennakonpidätyksenalaiseen palkkaan. Tämä vaihtoehto on palkansaajalle edullisempi vaihtoehto. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 190.)

Ennakoperintälain mukaan työnantaja voi maksaa kustannukset myös siten, että vähentää kustannusten määrän palkasta ennen ennakonpidätyksen toimitamista. Tämä vaihtoehto ei yleensä ole mahdollinen johtuen työehtosopimuksesta tai työsopimuksesta. Tämä vaihtoehto on työnantajan kannalta edullisempi, koska korvausta ei makseta kokonaispalkan lisäksi ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksut maksetaan vasta matkakustannusten määrällä vähennetystä palkkasummasta. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 190.)

4.8 Matkakustannukset työntekijän verotuksessa

Mikäli työntekijä ei ole saanut työmatkaan liittyviä verovapaita korvauksia tai työnantaja on maksanut ne pienempinä kuin Verohallinnon kustannuspäätöksessä on säädetty, voi työntekijä vaatia niitä vähennettäväksi omassa verotuksessaan. Työnantajan vähentäessä matkakorvaukset työntekijän bruttopalkasta ennen ennakonpidätyksen toimittamista, luetaan ne lopullisessa verotuksessa työntekijän veronalaiseksi tuloksi, ellei työntekijä vaadi kustannusten vähentämistä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 197.)

Työmatkasta aiheutuneet kustannukset vähennetään tulonhankkimiskustannuksia koskevien säädösten mukaan. Edellytyksenä on, että työntekijä esittää hänelle aiheutuneista kustannuksista tositteellisen tai muun luotettavan selvityksen. Vähennys myönnetään vain siltä osin kuin kustannukset ylittävät tulonhankkimisvähennyksen, joka vuonna 2014 on 620€ (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 197.)

4.9 Matkalasku

Verovapaiden matkakustannusten maksaminen työntekijälle edellyttää matkalaskun tai muun luotettavan selvityksen matkakustannuksista esittämistä työnantajalle. Hyvin yleisesti nykyisin käytetään erilaisia sähköisiä matkalaskuohjelmia, mutta sen voi laatia myös paperisena. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 183.)

Ennakkoperintäasetuksen 17 §:ssä on säädetty matkalaskun sisällöstä tarkemmin. Asetuksen mukaan työnantajalle tehtävän selvityksen matkakustannuksista tulee sisältää ainakin seuraavat asiat. Matkalaskussa tulee ilmetä matkan tarkoitus, matkan kohde, matkareitti, matkustamistapa, matkan alkamis- ja päättymisajankohdat sekä kilometrikorvaukset. Mikäli matka kohdistuu ulkomail-

le: Missä matkavuorokausi on päättynyt. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 183–184.)

Matkalasku tulee olla allekirjoitettu ja säännösten mukainen. Mikäli matkalasku ei ole säännösten mukainen, matkakustannuksia ei voida pitää verovapaina, vaan ne tulee käsitellä veronalaisena palkkana. Matkalaskujen ollessa säännösten vastaisia on riskinä, että työnantajayrityksessä toimitettavassa ennakonperinnän verotarkastuksessa asiaan puututaan. Aluksi asiaan yleensä annetaan ohjeistusta, mutta mikäli laiminlyönnit jatkuvat, esitetään maksuunpanotoimenpiteitä. (Karttunen, Pasanen & Tannila 2014, 183.)

5 OSUUSKUNNAN VEROSUUNNITTELU

5.1 Verosuunnittelu

Verosuunnittelussa tutkitaan erilaisten toimintatapojen veroseuraamukset ja huomioidaan ne, kun vertaillaan edullisinta vaihtoehtoa. Verojen minimoimiseksi verovelvollinen suorittaa toimenpiteitä, joiden pääasiallisena tarkoituksena on veroedun saavuttaminen. Näiden toimenpiteiden avulla verovelvollinen pyrkii torjumaan veroja ja vapautumaan näin verosta taloudellisena rasitteena. Mikäli verojen minimoinnissa onnistutaan, on kysymyksessä veron säästäminen. Lain puitteissa tapahtuvassa veron torjunnassa säännökset mahdollistavat veron minimoimisen. Laittomasti toteutetussa veron torjunnassa tavoiteltu etu voidaan evätä verotuksessa, ja siihen liittyy myös rangaistus- ja veronkorotusseuraamuksia. Veropako voi olla sekä laillista että laitonta. Laillisesti toteutettua veropakoa on muuttaminen maahan, jossa on lievempi verorasite. Laitonta veropakoa on ulkomaille tehdyt peitellyt voitonsiirrot. (Niskanen 2010, 121–122.)

5.2 Veronkierto

Veronkiertoa ei pidä sekoittaa verosuunnitteluun, se kuuluu veron torjunnan laittomiin keinoihin. Ominaista sille on lainsäädännön aukkojen etsiminen verolain säännöksistä. Toimenpiteet voivat olla yksityisoikeudellisesti päteviä, vaikka niihin puututaan verotuksessa veronkiertämissäännösten nojalla. Verojärjestelmässä veronkiertämistä voidaan tulkita eri tavoin. Normaalilla tulkinnalla lain soveltaja ei voi evätä etua. Tämä johtaa siihen, että joudutaan laatimaan suuri määrä säännöksiä, jotka estävät muiden säännösten kiertämisen. Lakia voidaan soveltaa myös siten, että tarkoituksen vastainen veroetu evätään realistisemmalla tavalla, joka ylittää normaalin tulkinnan mahdollisuudet. Tätä varten Suomessa on säädetty lähes kaikkiin verolakeihin yleislauseke, joka antaa ve-

rotuksen toimittajalle paremmat mahdollisuudet ehkäistä veron kiertämistä. (Niskanen 2010, 121–122.)

5.3 Prejudikaatit eli ennakkoratkaisut

Verosuunnittelua toteuttavalle saattaa tulla eteen sellainen tilanne, ettei laista välttämättä löydy suoraa vastausta, ovatko veroedun saavuttamiseksi tehdyt toimenpiteet laillisia. Vastauksen saamisessa ennakkoratkaisuilla eli prejudikaateilla on huomattava merkitys. (Myrsky 2011, 1.) Ennakkoratkaisut ovat Korkeimman Hallinto-oikeuden antamia tuomioita tai päätöksiä. Ennakkoratkaisujen olennaisin piirre on se, että ne voivat toimia ratkaisuohteena myöhemmin esille tulleessa samanlaisessa tapauksessa. Mikäli vastaavanlaiseen tapaukseen on annettu aikaisemmin Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu, voidaan olettaa, että ratkaisu käsiteltävään ongelmaan on sama. Tällöin veroseuraamukset ovat selvillä. (Myrsky 2011, 8–9.)

Verovelvollisella on mahdollisuus hakea verohallinnolta ennakkoratkaisu useimpiin verotusta koskeviin kysymyksiin. Hakemus on vapaamuotoinen, mutta se täytyy tehdä kirjallisesti. Osuuskunta voi hakea tuloveroa tai arvonlisäveroa koskeviin kysymyksiin ennakkoratkaisua. Ennakkoratkaisu on maksullinen. Arvonlisäverotukseen voidaan hakea kirjallista ohjausta, joka on maksutonta. Ennakkoratkaisuun voi hakea muutosta valittamalla, mutta kirjallisessa ohjauksessa ei valitusmahdollisuutta ole. (Verohallinto)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET

Toteutimme tutkimuksen toiminnallisena tutkimuksena. Olemme yrityksen toiminnassa mukana, joten yrityksen lopettamisen prosessi alkoi selvitystilapapereiden täyttämällä. Tämän jälkeen aloimme miettiä, mitä näistä opinnäytetyössä käytetyistä verosuunnittelu- ja voitonjakokeinoista voimme käyttää yrityksen voitonjaossa.

Matkakorvausten maksamisessa meidän täytyi ottaa selvää veroviranomaiselta, voidaanko matkakorvausta maksaa, mikäli palkkaa ei makseta. Haastateltuamme veroviranomaista, saimme myöntävän vastauksen ja matkakorvaus oli mahdollista maksaa. Seuraavaksi aloimme tutkia mahdollisia saatavia arvonlisäveron alarajahuojennuksen yhteydessä, sekä miten maksamme loput voitoista osakkaille.

6.1 Arvonlisäveron alarajahuojennus

FPro Consulting osk:n liikevaihto on pieni, joten arvonlisäveron alarajahuojennus on hyvä tapa saada maksettuja arvonlisäveroja takaisin. Yrityksen liikevaihto ei ylitä 8500 €, joten kaikki myynneistä maksetut arvonlisäverot saadaan takaisin. Haimme arvonlisäveron alarajahuojennusta myynneistä maksettujen arvonlisäverojen sekä ostoista saatujen arvonlisäverojen erotuksella. Arvonlisäveronpalautus on 254,43 €.

6.2 Palkkio vai palkka

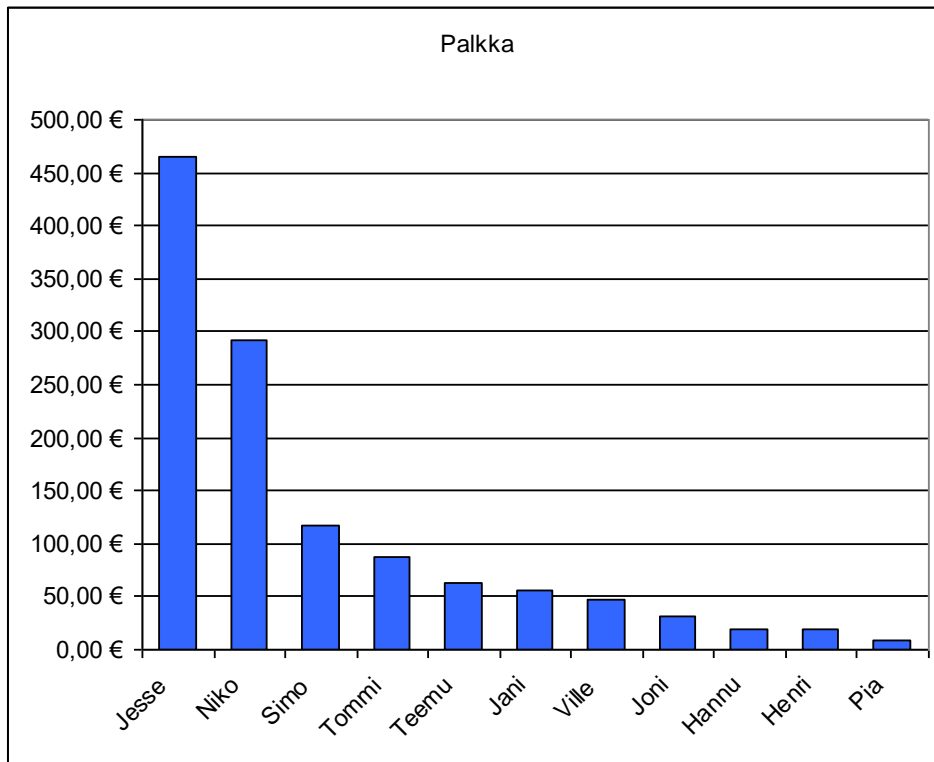
Palkkiota vai palkkaa mietittäessä on hyvä ottaa huomioon yhteisöveron määrä ja palkasta johtuvien kustannusten määrä. Mikäli yrityksessä rahaa tulisi kaikille saman verran, osuusmaksun korko olisi helpoin vaihtoehto. Osuusmaksun korko on verotonta tuloa saajalleen 1 500 euroon saakka ja tämän voi jakaa yhteisöveron jälkeen.

Palkka on helpompi vaihtoehto, mikäli saatavat ovat erisuuria yrityksen jäsenten kesken. Palkassa kustannukset kuitenkin ovat suurempia ja jaettava osuus on pienempi kuin osuusmaksun korossa, mutta erot saatavien määrissä ovat suuret, joten palkan maksu on parempi vaihtoehto näille, jotka ovat tehneet enemmän töitä toimeksiannoissa.

Palkkaa on kertynyt yrityksen osakkaille seuraavasti:

- Jesse: 465,74 €
- Niko: 292,50 €
- Simo: 116,50 €
- Tommi: 87,50 €
- Teemu: 62,50 €
- Jani: 56,50 €
- Ville: 47,50 €
- Joni: 31,50 €
- Hannu: 19,00 €
- Henri: 19,00 €
- Pia: 9,50 €

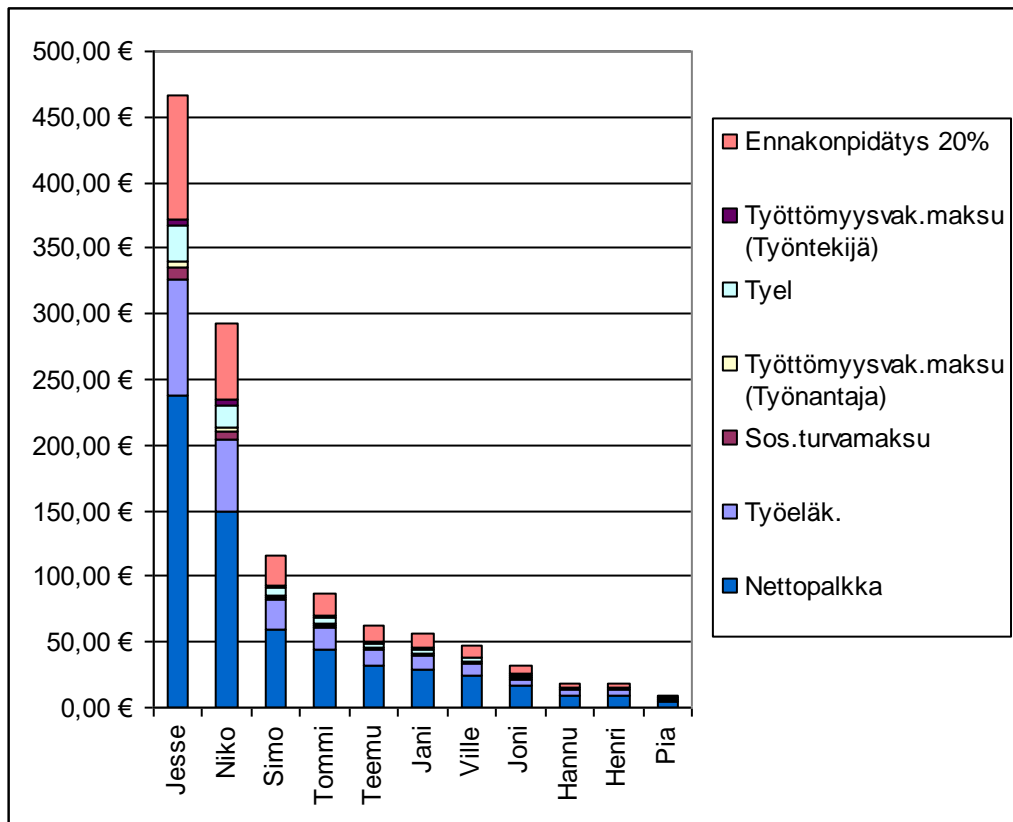
Yhteensä 1207,74 €

Kaavio 1. FPro Consulting osuuskunnan palkkajakauma

Kaikki yrityksen työntekijät ovat yrityksen osakkaita, he ovat sopineet, että mikäli palkkaa maksetaan, kaikki palkasta johtuvat sivukulut otetaan heidän palkastaan pois. Palkasta menee työeläkemaksuja 18,90 %, sosiaaliturvamaksuja 2,12 % ja työttömyysvakuutusmaksuja 1,00 %. Lisäksi palkasta pidätetään työeläkemaksu 5,70 %, Työttömyysvakuutusmaksu on 1,15 % ja ennakonpidätysprosentti 10–20 % riippuen henkilön muista tuloista. Yhteensä palkasta otettaisiin pois 37,89–47,89 %. (Palkka.fi 2016.)

Jessen palkasta tulee 20 % ennakonpidätysprosentilla 238,13 €, Nikon jne.1 207,74 €:n palkasta tulisi näin jaettavaksi 617,56€.

Kaavio 2. Maksujen osuus palkasta

Jos osuuskunta jakaa voitot osuusmaksun korkona takaisin, olisi tämä kokonaan verotonta saajalleen 1500 €:oon asti, mutta tämän rajan ylittämistä ei tarvitse miettiä tässä tapauksessa. Osuusmaksun korkoon tarvitsee ensin maksaa yhteisövero eli 20 %. 965,6 € olisi maksettavissa, ja kun sen jakaa 11 henkilölle, jokainen saa 87,78 €. Jaettava summa kokonaisuudessaan olisi suurempi tällä tavalla. Jaettava summa olisi siis 316 € suurempi palkkaan verrattuna.

Palkka on Jessen ja Nikon kannalta parempi vaihtoehto. Lisäksi palkasta kertyy eläkettä, tosin vähän, mutta se nostaa palkan arvoa hieman. Opintotuen yläraja tulee miettiä monella henkilöllä, mutta voitonjako siirtyy 2016 vuoden puolelle, jolloin kaikki ovat jo viimeistään valmistuneet, eikä tätä tarvitse huomioida.

6.3 Verovapaat henkilökuntaetuudet

Henkilökuntaetuudet ovat hyvä tapa antaa työntekijälle verovapaata arvoa työpaikassa. FPro Consulting osk:ta miettiessä lounas- ja liikuntaselvit olisivat ehkä hyödyllisimmät vaihtoehdot antavat henkilökuntaetuuksia. Opiskelijayrityksenä tästä päätettiin kuitenkin luopua, sillä lounas- ja liikuntaseteleitä käyttäessä opiskelija-alennukset eivät tule voimaan, vaan ruokaa ostetaan esimerkiksi koulun ruokalassa sen oikeaan hintaan, ja näin ollen lounaseteleistä saatu hyöty olisi mitätön.

Muita henkilökuntaetuuksia, kuten työnantajan järjestämää koulutusta sekä työterveydenhuoltoa, ei tarvita, sillä FPro Consulting osk. on opiskelijayritys ja saa näitä hyötyjä jo koulun kautta. Kuten liikunta- ja ruoka-alennuksia. Henkilökuntaalennusta jotkut yrityksen työntekijät ovat käyttäneet hyväkseen ostaessaan toimeksiannoissa tuotettuja palveluja alennetulla hinnalla.

6.4 Voitonjako

Yrityksen liikevaihto ei ylittänyt 8 500 €, eli voimme hakea täyttä arvonlisäveron alarajahuojennusta. Haemme ALV:n takaisin kaikista myymistämme tuotteista ja palveluista. Osa myynnistä kohdistui Ruotsiin, jolloin ALV:ia ei tarvinnut maksaa.

Verosuunnittelun näkökulmasta osuusmaksun korko olisi ollut paras vaihtoehto jakaa voitot, sillä pienen jaettavien johdosta siinä säilyttäisiin palkasta koituvista maksuista. Osuuskunnassa kuitenkin osa osakkaista teki enemmän myyntityötä ja muita tapahtumia, ja heitä täytyy palkita tästä työstä, joten osuusmaksun korko on pois suljettu vaihtoehto.

Myydessään mainoksia Jesse ja Niko käyttivät useampana päivänä omaa autoa kierrellen ympäri Torniota ja käydessään Kemissä, eikä tätä ole huomioitu palkan laskussa. Teimme osuuskunnallemme oman matkalaskupohjan Exceliin

(Liite 1 & Liite 2). Jessen ja Niko voivat hakea matkakorvauksina ajamiaan myyntireissuja tekemällä matkalaskun niiltä työmatkoilta, jotka kohdistuvat erityiseen työskentelypaikkaan, eli tässä tapauksessa Kemiin. Niiltä osin korvaukset voidaan maksaa verovapaasti.

Rahat jaetaan seuraavasti: Kaikki saavat oman osuutensa, jonka yritykseen sen perustettaessa laittoi. Jesse ja Niko saavat hyvitystä tekemistään työmatkoista Kemiin matkakorvauksina. Loput rahat jaetaan osakkaille tasan.

Ennen kuin maksetaan maksut omistajille, täytyy yritys lopettaa, joka maksaa 85€ käsittelymaksu ja 210 € julkinen haaste. Sitten haemme ALV:n alarajahuojennusta joka on 245,43 €. Jesse saa matkakorvauksina ja ateriakorvauksina 202,9 € ja Niko saa matkakorvauksina ja ateriakorvauksina 149,62 €. Kaikki saavat 235 €:n osuusmaksun palautuksena. Loput 1015 € jaetaan osuusmaksun korkona eli 92,3 € kaikille.

Maksut omistajille

	Matkakorvaukset	Osuusmaksun palautus	Osuusmaksun korko	Yhteensä
Jesse	202,90 €	235,00 €	92,30 €	530,20 €
Niko	149,62 €	235,00 €	92,30 €	476,92 €
Simo		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Tommi		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Teemu		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Jani		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Ville		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Joni		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Hannu		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Henri		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Pia		235,00 €	92,30 €	327,30 €
Yhteensä	352,52 €	2 585,00 €	1 015,30 €	3 952,82 €

Maksut muualle

Yhteisövero 20 %	432,50 €
Lopetusmaksut	295,00 €
Yhteensä	727,50 €

Kaavio 3. Yrityksen maksut osakkaille ja muut kustannukset

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

FPro Consulting osk. on yrityksenä pieni, ja euromäärissä säästetyt rahat eivät ole isoja, mutta opinnäytetyönä tämä oli hyvin opettavainen. Kumpikin kirjoittajista on valinnut suuntautumisekseen yrityspuolen, ja oman yrityksen perustaminen on vaihtoehto tulevaisuudessa, jolloin tutkimistamme verosuunnittelumetodeista on hyötyä tulevaisuudessa.

Verosuunnittelua voi harjoittaa pienikin yritys, osuusmaksun korkona FPro Consulting osk:n tapauksessa. Osuuskunta eroaa hieman osakeyhtiöstä omistajille voitonjakomenetelmissä. Haasteellisesta verosuunnittelusta tekee nopeasti muuttuva lainsäädäntö.

Opinnäytetyön alussa esittelimme case-yrityksen ja kerroimme osuuskunnan voitonjaosta ja verotuksesta. Osuuskunnalla on mahdollista jakaa voittoja osakkaille useilla eri tavoilla. Ylijäämänpalautuksena esimerkiksi osuuskauppa voi jakaa omistajilleen eli asiakkaille ostoja vastaan bonuksia. Jokainen osuuskunta ei kuitenkaan tätä voi käyttää hyödyksi, jolloin osuusmaksun korko on hyvä tapa jakaa pienellä yrityksellä voittoja osakkaille. Alle 1500 euroon yltävät jaettavat voidaan antaa verottomana.

Seuraavaksi selvitimme henkilökuntaetuuksia yritykselle, mutta totesimme niiden olevan hyödyttömiä, sillä opiskelijayrityksenä saamme jo etuuksia ruuan ja liikunnan merkeissä. Lisäksi yritys tuotti palveluita lähinnä yrityksille, joten henkilökunnan saamat alennukset tuotteista eivät olleet käytännöllisiä.

Pienen osuuskunnan kannattaa ehdottomasti hyödyntää mahdollisuus maksaa verovapaasti työmatkasta aiheutuneet kustannukset. Verovapaasti työmatkasta saatavia korvauksia ovat kilometrikorvaus, päiväraha, osapäiväraha ja ateriakorvaus. Eräissä toimeksiannoissamme yrityksemme työntekijöille aiheutui kuluja matkustamisesta omalla autolla erityiselle työskentelypaikalle eli Kemiin, koska pääsääntöinen työskentelypaikkamme sijaitsee Torniossa. Mikäli työmat-

kan kriteerit täyttyvät ja siitä tehdään lakisääteinen matkalasku, voidaan sen perusteella maksaa työntekijöille aiheutuneet tulonhankkimiskulut verovapaasti. Osuuskuntamme tapauksessa hyödynsimme erityiselle työskentelypaikalle eli Kemiin suuntautuneita työmatkoja. Niiltä osin maksoimme kilometrikorvausta ja ateriakorvausta. Päivärahaa ja osapäivärahaa emme voineet maksaa, koska työmatkan aikamääreet niiden osalta eivät täytyneet. Nämä korvaukset ovat todella hyödyllisiä pienelle osuuskunnalle, mikäli sen työntekijät joutuvat toiminnassaan käyttämään omaa autoaan ja työmatkan kriteerit täyttyvät.

Verosuunnittelun ja veronkierron välinen rajanveto on todella häilyvä. Pienen osuuskunnan kannattaakin olla tarkkana, ettei se toiminnassaan verosuunnittelua toteuttaessaan syyllisty veronkiertoon, joka on laitonta. Mikäli osuuskunta ei ole varma verosuunnittelukeinojen laillisuudesta, kannattaa sen kysyä neuvoa verohallinnolta. Nyrkkisääntönä kannattaa muistaa, että mikäli verosuunnittelukeinon ainoana tarkoituksena on vapautua verosta taloudellisena rasitteena, on se keinona laiton.

Päädyimme hakemaan arvonlisäveron alarajahuojennuksen ansiosta myymistämme tuotteista ALV:n takaisin. Jesselle ja Nikolle maksamme heidän tekemistään työmatkoista tulonhankkimiskuluina kilometrikorvausta ja ateriakorvausta takaisin. Loput rahat jaamme osakkaille osuusmaksun korkona.

Opinnäytetyö oli kokonaisuutenaan opettava ja haastava. Haastavaa kirjoittamisesta teki teoriaosuuden lakipitoisuus. Verosuunnittelussa iso osa on lain tutkimista ja päivitetyn lakitekstin löytämistä. Muutenkin opinnäytetyön kirjoittaminen oli todella teoriapohjaista.

Kokonaisprosessina yrityksen lopettaminen ja voitonjako on auttanut antamaan kokemusta tulevaisuudessa mahdollisen yrityksen voitonjakoon ja verosuunnitteluun. ALV:n suhteen osaa sitten ensi yrityksen kanssa paremmin toimia. Mikäli arvioitu liikevaihto ei ylitä alarajaa, ei tarvitse ALV-velvolliseksi hakeutua, ja säästyy alarajahuojennuksen hakemiselta.

LÄHTEET

Elinkeinoverolaki 2014. Laki elinkeinotulon verotuksesta. Viitattu 11.4.2014.
<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360#L2P18>>

Engblom, Ari & Holla, Jyrki & Holmström, Paula & Järvinen, Jussi & Kellas, Sebastian & Lepistö, Markku & Nuotio, Vesa-Pekka & Paronen, Vesa & Sandelin, Eric & Torkkel, Timo & Tunturi, Markku O. & Vuorilehto, Eila 2010. Elinkeinoverotus 2010. Helsinki: Edita Prima Oy.

Finlex 1987. KHO 1987 T 3229. Viitattu 18.9.2014.
<<http://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/muut/1987/198703229>>

Hänninen, Jyri 2014. Finnwatch: Suomen suuryrityksillä yli 200 yhtiötä veroparatiiseissa. Helsingin Sanomat. Viitattu 23.1.2014.
<<http://www.hs.fi/talous/a1389066085545>>

Jyväskylän Yliopisto. Toimintatutkimus. Viitattu 1.3.2016.
<<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/toimintatutkimus>>

Kananen, Jorma 2008. Kvali: Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopistopaino.

Karttunen, Seija & Pasanen, Virpi & Tannila, Eija 2014. Työmatkat ja verotus. Viro: Best Print.

Koponen, Juha 2013. Yrittäjän verokäsikirja. 5. uudistettu painos. Vaasa: Hansaprint Direct Oy.

Koivumaa, Joonas 2014. Keskustelu valmentaja Koivumaan kanssa 9.12.2014.

Koivumaa, Joonas & Konttaniemi, Juha-Matti 2014. LiikeAkademia – mainosvideo. Viitattu 23.1.2015.
<https://www.youtube.com/watch?v=UxvP4_XJXh8>

Kouvumäki, Jukka & Lindfors, Hannele 2011. Tilinpäätöksestä veroilmoitukseen. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kukkonen, Matti & Walden, Risto 2011. Pk-yrityksen verosuunnittelu. 1. painos. Helsinki: WSOYPro.

Metsämuuronen, Jari 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. 3. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus.

Myrsky, Matti 2011. Ennakkopäätökset verotuksessa 3. Painos. Kariston

Kirjapaino Oy

- Myrsky, Matti & Rabinä, Timo 2014. Henkilökohtaisen tulon verotus. Toinen uudistettu painos. Viro: Print Best.
- Määttä, Tero & Merisalo, Matti 2013. Työnantajan kustantaman koulutuksen verotus. Viitattu 11.11.2014.
<[<http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Tyonantajan_kustantaman_koulutuksen_vero\(30723\)>](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Tyonantajan_kustantaman_koulutuksen_vero(30723))>
- Niskanen, Maarit 2010. Oikeusjärjestys osa II. 7. täydennetty painos. Juva: WS Bookwell Oy
- Osuuskuntalaki 14.6.2013/421.
- Palkka.fi. Palkkalaskuri. Viitattu 13.4.2016
< <https://www.palkka.fi/palkkalaskuri/>>
- Pöyhönen, Seppo 2013. Osuuskunta ja osuuskuntalaki. 3. uudistettu painos. Liettua: BALTO print
- Saarinen, Juhani 2014. Presidentti Niinistö: Yritysten syytä pohtia verosuunnittelun eettistä puolta. Helsingin Sanomat. Viitattu 23.1.2014.
<[<http://www.hs.fi/politiikka/Presidentti+Niinist%C3%B6+Yritysten+syyt%C3%A4+pohtia+verosuunnittelun+eettist%C3%A4+puolta/a1389776662308>](http://www.hs.fi/politiikka/Presidentti+Niinist%C3%B6+Yritysten+syyt%C3%A4+pohtia+verosuunnittelun+eettist%C3%A4+puolta/a1389776662308)>
- Salokoski, Jari & Lehti, Mikko 2014. Edustusmenot tuloverotuksessa, Vero.fi. Viitattu 29.10.2014.
<[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Tulon_veronalaisuus_ja_menon_vahennyskelpoisuus/Edustusmenot_tuloverotuksessa\(33533\)#3.1 Edustusmenot ja markkinointi- ja mainosmenot_>](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Tulon_veronalaisuus_ja_menon_vahennyskelpoisuus/Edustusmenot_tuloverotuksessa(33533)#3.1_Edustusmenot_ja_markkinointi-ja_mainosmenot_>)>
- Salokoski, Jari & Venesjärvi Sirpa-Liisa 2011. Lahjus ja eräät muut menot yrityksen verotuksessa, Vero.fi. Viitattu 30.10.2014.
<[<http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2011/Lahjus_ja_er_aat_muut_menot_yritysten_ver\(16511\)>](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2011/Lahjus_ja_er_aat_muut_menot_yritysten_ver(16511))>
- Saunders, Mark & Lewis, Philip & Thornhill, Adrian & Jenkins, Martin & Bolton, Darren. Research Methods for Business Students 2007. Spain: Mateu Cromo, Artes Graficas.
- Taipalus, Päivi & Ranta, Hanna 2013. Arvonlisäveron alarajahuojennus, Vero.fi. Viitattu 10.12.2014.
<[<http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Arvonlisaveron_alarajahuojennus\(27962\)>](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Arvonlisaveron_alarajahuojennus(27962))>

Tuloverolaki 2014. Viitattu 10.9.2014.

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>>

Työsopimuslaki 2011. Viitattu 11.11.2014.

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055>>

Valtiovarainministeriö 2013. Elinkeinoverotuksen asiantuntijatyöryhmän muistio. Viitattu 28.1.2015.

< http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/075_verotus/20130620Elinke/Elinkeinoverotus.pdf>

Valtiovarainministeriö 2014. Yhteisövero. Viitattu 11.4.2014.

<https://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/03_elinkeinoverotus/01_yhteisovero/index.jsp>

Verohallinto 2014. Ennakkoratkaisu- ja poikkeuslupahakemus - osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 22.09.2014

<http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoratkaisu_tai_poikkeuslupa>

Verohallinto 2014. Omaisuuden luovutusvoiton verotus. Viitattu 11.4.2014.

[http://www.vero.fi/fi-/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoitot_ja_tappiot/Omaisuuden_luovutusvoiton_verotus\(12315\)](http://www.vero.fi/fi-/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoitot_ja_tappiot/Omaisuuden_luovutusvoiton_verotus(12315))

Liite 2. Matkalasku yhdistelmä

	Nimi:		0	
		Lukumäärä	Hinta €	Yht. €
	Km-korvaus	0	0,43 €	0
	Kotimaan päiväraha	0	39 €	0
	Kotimaan osapäiväraha	0	18 €	0
	Ateriakorvaus	0	9,74 €	0
	YHTEENSÄ		YHT:	0
	Liitteet	Allekirjoitus ja hyväksyminen		
		paikka ja aika		
	Kpl matkalaskuja			
		Matkustajan allekirjoitus		
		Hyväksymispäivä		
		Hyväksyjä		